

ნესტან სულავა

Nestan Sulava

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

ჰუმანიტაჲ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

Faculty of Humanities

ივანე ჯავახიშვილი წმ. გიორგი მთაწმინდელის

თხრობის სტილის შესახებ

Ivane Javakhishvili On Narrative Style of St.

Giorgi Mtatsmindeli

საკვანძო სიტყვები: *ივ. ჯავახიშვილი, წმ. გიორგი მთაწმინდელი,*

თხრობის სტილი

Keywords: *Iv. Javakhishvili, St. Giorgi Mtatsmindeli, Narrative style*

ივანე ჯავახიშვილის კვლევამ ძველი ქართული მწერლობის ძეგლების თხრობის, კერძოდ წმ. გიორგი მთაწმინდელის ჰაგიოგრაფიული თხზულების სტილის შესახებ, რომელიც მის ფუნდამენტურ ნაშრომსა და მისი გარდაცვალების შემდეგ გამოქვეყნებულ მონოგრაფიაშია გამოთქმული, – ესენია „ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა“ და წმ. გიორგი მთაწმინდელის თხზულების გამოცემა და მისთვის დართული გამოკვლევა, – უდიდესი მნიშვნელობა შეიძინა საზოგადოდ ქართული სასულიერო და საერო ლიტერატურის, საისტორიო მწერლობის, ათონის ქართული ლიტერატურულ-საღვთისმეტყველო სკოლის კონცეპტუალური საკითხების შესასწავლად.

მან ერთ-ერთმა პირველმა მიაქცია ყურადღება და ჩამოაყალიბა თავისი შეხედულებები წმ. გიორგი მთაწმინდელის ჰაგიოგრაფიული თხზულების კოდიკოლოგიურ-ტექსტოლოგიური საკითხების, წყაროებისა და თხრობის სტილის შესახებ, რითაც მწერალი-ჰაგიოგრაფის მეთოდოლოგიურ შეხედულებებზეც გაამახვილა ყურადღება. ამ მხრივ ივანე ჯავახიშვილმა თავისი დაკვირვებები წარმართა „წმ. იოვანე და ეფთვიმე მთაწმინდლების ცხოვრების“ ტექსტზე როგორც საისტორიო თხზულებაზე, მაგრამ ეს დაკვირვებები ფილოლოგიურ-ლიტერატურათმცოდნეობითი თვალთახედვითაცაა მნიშვნელოვანი. მეცნიერის აზრით, ზეპირი და წერილობითი წყაროები ჰქონდა, რასაც თავადაც უთითებს. თანამედროვე კვლევისას სხვა წყაროებთან აღნიშნული საკითხების გადამოწმების საშუალება გვაქვს, რაც კიდევ ერთხელ წარმოაჩენს ივანე ჯავახიშვილის მეცნიერულ ალღოიანობას.

ივანე ჯავახიშვილმა ამ ნაშრომებში გამოიყენა სასულიერო და საისტორიო მწერლობაში გამოყენებული ტერმინოლოგია, კერძოდ „ცხოვრება“, „ღირსად მოქალაქობა“, „წერილი მოსაცსენებელი“, „სიგრძე ჟამთაჲ“, „მეცნიერე-

ბასა ჭეშმარიტებისასა მოსლვაჲ“, „უტყუველი“ და სხვ. განიხილა წმ. გიორგი მთაწმინდელის ჰაგიოგრაფიული თხრობის სტილის საკითხი, რაც ავტორს ჭეშმარიტების-მეტყველ მწერლად წარმოაჩენინებს. მოხსენებაში საუბარია ყოველ წამოჭრილ საკითხთან დაკავშირებით არსებულ განსხვავებულ მოსაზრებათა შესახებ ისტორიულ-ფილოლოგიური კვლევების საფუძველზე თანამედროვე ეტაპზე.

ნაშრომში წარმოჩენილია ივანე ჯავახიშვილის ღვაწლი წმ. გიორგი მთაწმინდელის ჰაგიოგრაფიული თხზულების „წმ. იოვანე და ეფთვიმე მთაწმინდლების ცხოვრების“ წყაროების, ტექსტოლოგიური დამუშავების, თხრობის სტილის, ეპოქალური ღირებულების განსაზღვრის საქმეში შუა საუკუნეების სააზროვნო სივრცის კონტექსტში თანამედროვე ფილოლოგიურ-ლიტერატურათმცოდნეობითი მეცნიერების მიღწევების საფუძველზე.

Ivane Javakhishvili's research on the narration of monuments of ancient Georgian writing, namely About the style of St. Giorgi Mtatsmindeli's hagiographic writings, which is expressed in his fundamental work and the monograph published after his death, they are "Old Georgian Historical Writing~ and The publication of St. Giorgi Mtatsmindeli's writings and the study attached to it, acquired great importance for the general study of Georgian religious and secular literature, historical writing, and the conceptual issues of the Georgian Literary and Theological School of Athos.

He was one of the first to pay attention and form his views to St. About the codicological-textological issues, sources and narrative style of Giorgi Mtatsmindeli's hagiographical works, thereby drawing attention to the methodological views of the

writer-hagiographer. In this regard, Ivane Javakhishvili directed his observations to On the text of "The Life of St. John and St. Ephvime Mtatsmindelis" as a historical work, but these observations are also important from a philological-literary point of view. According to the scientist, he had oral and written sources, which he himself indicates. In modern research, we have the opportunity to verify the mentioned issues with other sources, which once again shows the scientific genius of Ivane Javakhishvili.

In these works, Ivane Javakhishvili used the terminology used in theological and historical writings, namely "tskhoreva", "dignified citizenship", "a letter to be remembered", "length of time", "the coming of truth to science", "infallible" and others. Discussed by The issue of St. Giorgi Mtatsmindeli's hagiographic narrative style, which presents the author as a truthful writer. The report talks about the different opinions on each raised issue based on historical and philological studies at the modern stage.

The work presents the merits of Ivane Javakhishvili St. Giorgi Mtatsmindeli's hagiographic works. In determining the sources, textological processing, narrative style, epochal value of the lives of Saints John and Ephvime in the context of the thought space of the Middle Ages, based on the achievements of modern philological-literary science.